

Nejvyšší soud změnil usnesení rekursního soudu v ten rozum, že obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

Dovolací recurs je důvodným. Povinná strana jako prodávatelka nemovitosti bydlela podle zjištění nižších stolic na základě při prodeji nemovitosti s vymáhající stranou jako kupitelkou vyjednaného dvouletého bezplatného užívání bytu. Nejde tím arci o bezplatné užívání, poněvadž byl na toto vzat zřetel při vyjednané kupní ceně, jak lze předpokládati. Ale přes to nemůže býti povinná strana kladena na roveň osobám v §u 1 zákona ze dne 26. dubna 1923, čís. 86 sb. z. a n. a ze dne 25. dubna 1924, čís. 86 sb. z. a n. příkladmo uvedeným, bydlícím buď na základě nájemní smlouvy nebo užívajícím bytu na základě nějakého práva jiného. Povinná strana bydlela v domě jako jeho majitelka na základě svého vlastnického práva. Toto zaniklo se zánikem jejího vlastnictví. Její bydlení spočívá na jejím zaniklém právu vlastnickém na základě zvláštního ujednání při prodeji. Bylo jí volno, by si ujednala delší dobu, čímž by se ovšem kupní cena ještě více snížila. Po uplynutí vyjednaných dvou let bydlí tedy v domě bez jakéhokoliv důvodu právního, jehož nemá proto, že se ho sama vzdala, nevyhradivši si delšího bydlení než dvouletého.

Čís. 4668.

Příkaz bance, by uschovaných u ní dluhopisů rak. válečných půjček použila k úpisu IV. státní půjčky republiky Čs. (zákon ze dne 24. června 1920, čís. 417 sb. z. a n., vládní nař. ze dne 14. srpna 1920, čís. 489 sb. z. a n.), ukládá jí, by, je-li u ní úhrada, předepsanou částku bez odkladu hotově zaplatila. Jinak ručí příkazateli za úroky, jež mu ušly následkem opožděného zaplacení.

(Rozh. ze dne 10. února 1925, Rv II 827/24.)

Žalobce dal dne 25. května 1921 žalované bance příkaz, by žalobcových dlužních úpisů rakouských a uherských válečných půjček v nominální hodnotě 201.800 K, které tam měl v uschování, použila k upsání IV. státní půjčky republiky Československé podle zákona ze dne 24. června 1920, čís. 417 sb. z. a n. a podle vládní nař. ze dne 14. srpna 1920, čís. 489 sb. z. a n., podepsal upisovací přihlášku, banka, která byla současně upisovnou pro IV. státní půjčku, příkaz přijala a úpis také provedla, tento úpis byl přijat státním komisařem IV. státní půjčky dne 14. června 1921, banka však opomenula současně složití hotovost 75% v Kč, předepsanou v §u 4 zákona a v §u 4 nařízení, ačkoliv potřebná hotovost byla dostatečně kryta jinými cennými papíry i peněžním vkladem žalobcovým u téže banky, a hotovost složena byla teprve dodatečně až v dubnu 1923, takže žalobce přišel o úroky 14.274 Kč 21 h, za dobu od 1. července 1921 do dubna 1923, jichž náhrady domáhal se žalobou,

o niž tu jde. Žalobě bylo vyhověno soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Jde o náhradu škody, vzešlé komitentovi z nepořádného splnění smlouvy a proto jest dovolatelka na omylu, míníc, že v pochybnosti pokládati nutno podle Šu 1296 obč. zák. za to, že nemá viny na škodě; pro tento případ platí naopak předpis Šu 1298 obč. zák., podle něhož by musila žalovaná dokázati, že bez své viny nemohla smluvní povinnosti dostáti. V tom směru vyvodil však odvolací soud ze zjištěných skutečností správný závěr, že se žalované nepodařilo dokázati nedostatek vlastní viny, ani nějakou, třeba jen částečnou vinu žalobcovu. Žalobce nebyl povinen žalovanou banku upomínati, třebaže jiný jeho úpis, toutéž bankou provedený, již dávno byl vyřízen, neboť přisvědčiti dlužno úsudku odvolacího soudu, že se žalobce mohl domnívati, že s ohledem na značnou výši úpisu bude provedení vyžadovati delší lhůty a že se mohl spolehnouti, že banka, která byla upisovnou a jejímž byl klientem, provede vše, čeho ke konversi, zejména také po stránce bankovní-technické, bude třeba a že ho podle Šu 6 (1) vládn. nař. o provedení vyrozumí (§ 1299 obč. zák.). Nedostatkem pobídek a upozornění nepřesunula se vina banky na komitenta a nebyla přerušena příčinná souvislost mezi nedokonalým splněním smlouvy a škodou, pročež právní byla žalovaná odsouzena k plné náhradě škody.

Čís. 4669.

Pozemková reforma.

Dle kterých předpisů zákonných jest posuzovati žádost o obnovu vnuceného pachtu.

Vnucený pacht podle Šu 63 přidělového zákona má býti pouze opatřením prozatímním a to až do provedení a skončení pozemkové reformy v tom kterém kraji. Byla-li pozemková reforma skončena (zabraný statek ze záboru propuštěn), může dáti vlastník výpověď, ovšem šestiměsíční. Mimosoudní výpověď, jež sice dle záhlaví dána na šest měsíců, dle výpočtu lhůty však na dobu kratší, jest k námitce vypovídaných zrušiti.

(Rozh. ze dne 10. února 1925, Rv II 8/25.)

Žalovaní měli od roku 1921 ve vnuceném pachtu pozemky, náležející žalobci. Dne 4. října 1924 oznámili žalobci, že si pozemky podrží nadále v pachtu ve smyslu zákona ze dne 30. září 1924, čís. 204 sb. z. a n., načež jim dal žalobce dne 8. října 1924 z pachtu mimosoudní výpověď. Žalovaní namítli proti výpovědi, že nemá předepsaných náležitostí, že není šestiměsíční a že jim přísluší nárok podle zákona ze dne 30. září 1924, čís. 204 sb. z. a n. a navrhli, by výpověď byla zrušena. Procesní soud první stolice výpověď zrušil, maje za to, že jest tu použití předpisů o obnově drobných zemědělských pachtů. Odvolací soud rozsudek potvrdil.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.